

Hayto, Ligia

Posiedzenie Zespołu Historii Nauk Rolniczych

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 20/3-4, 587-588

1975

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nie są bynajmniej neutralne z tego punktu widzenia. Wszelkie decyzje dotyczące techniczno-bilansowych praw produkcji kreują bowiem określone stosunki społeczne.

W podsumowaniu dyskusji doc. Kowalik zwrócił uwagę, że to, czy Lange istotnie zbyt rozszerzył definicję przedmiotu ekonomii, jest sprawą dyskusyjną. Można zasadnie dowodzić, że wcześniejsze definicje przedmiot ten zbędnie zawężyły. Zapewne można też zgodzić się z krańcowo przeciwnym twierdzeniem, że ekonomia jest nauką o sprawnym działaniu, i wyodrębnić nową naukę — socjologię gospodarczą, która zajmowałaby się społecznymi stosunkami gospodarowania. Lange proponował jednak taką definicję ekonomii, która wykluczałaby tego typu dyscyplinę, jak socjologia gospodarcza. Jego ekonomia — to ekonomia polityczną. Referent zgodził się dalej z doc. Leonarskim, że u Langego między obszarem ekonomii i metasocjologii istnieje puste pole. Trzeba jednak pamiętać, że zdajemy sobie z tego sprawę dopiero od niedawna. Zapewne dziś łatwiej byłoby próbować syntezy ekonomii z socjologią i innymi naukami behawiorystycznymi niż w latach powstawania *Ekonomii politycznej* m.in. dlatego, że nauki te są obecnie znacznie bardziej wypełnione treścią.

Jeśli idzie o pojęcie racjonalności u Langego, to niewątpliwie należy je rozpatrywać w obu płaszczyznach wskazanych przez mgr Hagemeyer. W referacie skoncentrowano się jednak na pojęciu racjonalności gospodarczej w takim znaczeniu, w jakim używa się go powszechnie w literaturze; racjonalizm w szerokim rozumieniu wybiega poza granice przedstawionego referatu.

J. O.

POSIEDZENIE ZESPOŁU HISTORII NAUK ROLNICZYCH

Dnia 13 maja 1975 r. odbyło się posiedzenie pod przewodnictwem doc. Stanisława Brzozowskiego. Po uczczeniu 10 rocznicy śmierci pierwszego kierownika zespołu prof. Jerzego Fiericha, dr Antoni Kulczycki wygłosił referat *Z dziejów hodowli ptaków łowczych w dawnej Polsce*.

We wstępie referent omówił rozwój sokolnictwa na świecie od czasów Dżingis Chana i obowiązujące w Europie od wczesnego średniowiecza prawa sokolnicze. W Polsce szczytowy rozkwit sokolnictwa przypadł na epokę Odrodzenia oraz na okres panowania Stefana Batorego i Władysława IV; od końca XVII wieku ten rodzaj polowania stopniowo zanikał. Oprócz sokołów układano do polowania jastrzębie, krogulce i orły. Referent podał sposoby zdobywania oraz układania ptaków łowczych, a także przebieg polowania z udziałem sokołów.

W ożywionej dyskusji udział wzięli: dr Z. Kosiek, doc. S. Brzozowski, dr J. Dybiec i W. Ziemacki. Poruszono sprawę odnowy sokolnictwa w Polsce i na świecie w obecnym okresie, mówiono o istniejących podręcznikach sokolnictwa w literaturze staropolskiej. A. Kulczycki podał również informację o przygotowywanym obecnie przez Mieczysława Mazaraki opracowaniu dotyczącym sokolnictwa.

Następny referat pt. *Polacy w Akademii Rolniczej w Moeglin 1806—1861* wygłosił doc. S. Brzozowski. Po omówieniu życia i działalności twórcy uczelni Albrechta Thaera (1752—1828) oraz jego wkładu w stworzenie nowoczesnego rolnictwa w Niemczech autor podał historię powstania Akademii w Moeglin. Początki nauczania rolnictwa przez Thaera sięgają końca XVIII wieku (Instytut Rolniczy w Celle koło Hanoweru). W 1806 r. założył on pierwszą w Europie wyższą szkołę rolniczą w Moeglin, która w 1815 r. została mianowana Akademią Rolniczą i działała do 1861 r. pod kierownictwem samego A. Thaera. Referent omówił organizację i charakter studiów na Akademii, a następnie wymienił Polaków, którzy przebywali na tej uczelni i stanowili około 10% ogółu studiujących.

W dyskusji zwrócono uwagę, że Instytut Agronomiczny w Marymoncie został zorganizowany na wzór uczelni Thaera. Zainteresowano się także dalszym losem Moeglin po likwidacji Akademii. Przejściowo działała tam doświadczalna stacja rolnicza, a następnie uczelnia rolnicza, przyłączona później do Uniwersytetu Berlińskiego.

Ligia Hayto

POSIEDZENIE ZESPOŁU BADAŃ NAUTOLOGICZNYCH

4 lutego 1975 roku odbyło się we Wrocławiu posiedzenie poświęcone doształcaniu i doskonaleniu kadr w gospodarce morskiej w okresie 30-lecia PRL. W czasie posiedzenia prof. dr K. Kubik wygłosił referat pt. *Doształcanie i doskonalenie kadr w gospodarce morskiej w latach 1945—1975*. Ponadto przedstawiono dwa komunikaty naukowe: prof. T. Cieśli, pt. *Geneza, rozwój i dorobek Technikum Żeglugi Śródlądowej w 30-leciu PRL* oraz mgra W. Bublewskiego, pt. *Nauka w relacji do wybranych problemów żeglugi przybrzeżnej*.

Poza członkami Zespołu w posiedzeniu brali udział zaproszeni pracownicy nauki oraz przedstawiciele Zjednoczenia Żeglugi Śródlądowej i Stoczni Rzecznych, pedagodzy i słuchacze uczelni. Posiedzeniu przewodniczył prof. dr B. Kaspruwicz.

W dyskusji wskazywano na celowość podjętych badań, a zwłaszcza na ich powiązanie z praktyką gospodarczą. Posiedzenie było dobrym przykładem współpracy przedstawicieli nauki, gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej.

Walenty Aleksandrowicz

POSIEDZENIA ZESPOŁU HISTORII NAUKI XIX WIEKU

W pierwszym półroczu 1975 odbyły się trzy posiedzenia pod przewodnictwem prof. Mariana Serejskiego. Uczestnikami ich — poza pracownikami Zakładu — byli zaproszeni goście ze środowisk naukowych Warszawy, Torunia, Łodzi i Krakowa.

Na pierwszym posiedzeniu (5 lutego) mgr Wiesław Mincer z Uniwersytetu M. Kopernika przedstawił swe uwagi na marginesie artykułu M. D. Kinga: *Reason, Tradition and the Progressiveness of Science* („History and Theory” X, nr 1). Dyskusja dotyczyła najbardziej ogólnej problematyki metodologicznej, związanej z całościowym ujmowaniem dziejów nauki. Omawiano następujące zagadnienia: sprawa czynnika subiektywnego w historii nauk społecznych i próby jego wyeliminowania (prof. M. Serejski); związek koncepcji historiozoficznej M. D. Kinga z koncepcją paradygmatów T. Kuhna (prof. E. Olszewski); paradygmaty Kuhna w zastosowaniu do historii nauk społecznych (dr F. Bronowski); pojęcie „rewolucji” w naukach przyrodniczych (mgr W. Grębecka); zmiany paradygmatów a ciągłość tradycji naukowej (dr J. Skarbek); krytyka koncepcji nauki „ponadhistorycznej” (dr T. Długokęcka).

Na drugim posiedzeniu Zespołu (12 marca) dr Andrzej Wierzbicki z Instytutu Historii PAN przedstawił problematykę tzw. „okcydentalizmu” w polskiej historiografii, dając próbę konstrukcji modelu tej tendencji. W dyskusji poruszono następujące zagadnienia: propozycje ogólnych, syntetycznych pojęć, nadających się do możliwie adekwatnego ujęcia tendencji przeciwstawiających się „okcydentalizmowi” (prof. M. Serejski); sprawa rozróżnienia między sferą rzeczywistych faktów historycznych a sferą postulatów (głoszonych przez historyków) — przy